

Keleti érdekszálok.

Erdekes az az ezernyi ezer összevissza-borított érdekszál, ami a messzi Keleten óriási kaoszba fut össze.

Vegyük csak sorra az egyes államokat a maguk szábi szerint, amelyekkel odafüzdnek a boghoz.

Korea ugynevezett „desolate” terület még a civilizáció, ipar és kereskedelem szempontjából.

Az amerikai Egyesült Államok érdekei pusztán merkantil érdekek és minden gyarmatosítási törekvés távol áll az Uniótól.

Az Amerikai Egyesült Államok érdekei pusztán merkantil érdekek és minden gyarmatosítási törekvés távol áll az Uniótól.

Az Amerikai Egyesült Államok érdekei pusztán merkantil érdekek és minden gyarmatosítási törekvés távol áll az Uniótól.

Az Egyetértés tárgyaja.

Meddő küzdelem.

(Wolner Pál könyve.)

Azokban az írásokban, a melyek eddigelő Wolffner Pál tollából jelentek meg, igen nagy komolyságot tapasztaltunk egy igen komoly talantumnak.

Kiváló ez a könyv a mindennapi írások közül. Nem annyira azáltal, mintha mint regény képviselne valami különös jelentőséget, sőt talán éppen ez a legkevésbé erős oldala.

miatt lekerült az ügy a szőnyegről és úgy látszik semmiféle nehézségeket nem fognak elő gördíteni.

Angliának nagy politikai, széles alapvető érdekei vannak a távol keleten.

Spectator.

Az unitárius eszme.

Felolvasás a David Ferencz egyetben. — A magyarországi unitáriusok egyik legnevezetesebb egyesülete a David Ferencz Egyesület.

Krausz Gusztáv orgonajátéka után, Józsa Miklós eszperes megható miséje következik. Bleuer Andorine Wolf: Intelligens elámorenczium szótjait megható érzéssel énekelte.

A szép költemény hatását csak emelte a Károlyi György vezetés alatt működő férfiak, mely Pacho F. imkált és Nessler esti dalát adta elő.

Az estélynek azonban mindenesetre legérdekesebb pontja volt az egyesület alelnökének, Perzel Ferencz, Közma Flórián, és Eszmeik az egyházi életben című felolvasása.

Mindenekelőtt azt a tételt állítja fel, hogy az unitárius eszme valami részben, valami irányban mindenütt: egyházi, politikai életben a különböző bücszeszeti irányban is mindenütt képviselve van.

Sőtét rajzolatokban, nagy konkvenziával és mégis melegen és szenvedélyesen tárgyalja ezeket a szomorú viszonyokat.

Ez azért érdemel különös figyelmet ez a könyv. A szerző együtt érez az elnyomottakkal. Látja, miképpen veszt el a tőrt lépésről lépésre a magyarság és az a hátrányos fájdalommal érzett vált ki benne.

Két alakban testesíti meg a harcban álló elemeket. Az egyik: Ambrus Endre a magyar elemet, a másik Brontescu Mihály az oláh képviselő. Ambrus Endre komoly, erőfesz és munkás férfi, akinek a harcban dróme teli, mert tudja, hogy nemzeti missziót

tyenséget magában a Jézusban, ki az egy isten hívének vezetete el az unitáriusokat és így min a legstább vallás követői mellett feljogosítva ériük magukat arra, hogy a többi egyházak sorába álljanak.

Végre Bleuer Andorine ur énekelte Haydin „Teremtés” áriáját a keelmes hangzával hasonleget zajos tapsokra ragadta a körülben állítatos hanggalban levő közönséget, mely Krausz Gusztáv orgonajátéka mellett osztott szét.

„Nem lesz több.”

— Levél a két-gyermekrendszerrel. —

Egy előzetőként, aki Baranyamegye társadalmi életében szerepet játszik, kaptuk a mai postával az alábbi levelet, amelyet kiadunk nemcsak azért, mert olvasó közönségünk komoly véleményét komoly dologban mindig szívesen veszzük, hanem mert országos nagy érdekéről szól, megszólaltatás méltó módon.

Az Egyetértés egyik legutóbbi számban a két-gyermekrendszerrel azt írja, hogy a nyomor, elszegényedés következménye. Megengedem, hogy ez igaz az ország egy csekély részletére vonatkoztatva, de a két- a egy-gyermekrendszer tulajdonképeni hazájában: Baranyában, sőt az ország tulajdon részében az ok nem az elszegényedés, sőt ellenkezéleg a vagyonosodás.

Ismétlem, az egy-gyermekrendszer a vagyon, erősde következménye és oka is. Az igazsághatán, hogy ez a rendszer Baranyamegye ép azon vidéke hamos, melynek lakossága az utóbbi 10-15 évben a vagyoni jólétnek magas fokára emelkedett. Ez a vidék Baranyának az Ormánység. Az uteni református parasztság föltárlatban nem terjedkedhetív, képzőanyagot gyűjtve, kénytelen el. S mivel az az akaratla, hogy a család birtok ne darabolódjon fel, csak egy vagy két gyermeket nevel, a fiatal ártadj, birtokot osztással, lényegét dús hozománnyal férjezh adj. Az ily rendszer következménye a népelemsülte dologlatlanság, a hialakodás, s a gyermektelenség előidézésével járó erbtelenséges és titos házasságjárás.

Az egy-gyermekrendszer az Ormánységben átházódott Baranyamegye katolikusok-lakta oly része is, ahol azelőtt ismeretlen volt és sajnos, kizárólag a magyarok-lakta vidéken terjed.

A pécsi járás olyan községeiben, melyekben azelőtt csak tíz évvel is még négy-öt gyermeket családokból állott a lakosság, mostanában legfőbbek két gyermeke van a fiatal házasoknak, s mint ok maguk mondják: nem is lesz több! S ez most már általános e helyeken, kivétel nem is akad, sőt ha igen, azt a többi menyessék maguk közt kiosztják. A követendő büns manpu-

hanem mint iránymunka érdemel különös figyelmet és nagy elismerést. Egyéb érdekes részletek is vannak a regényben. Nagy kézzelkészséggel és valódiság genialitással ír le többek közt egy hőlyget, aki abból huz hasznot, hogy a társadalmi osztályok egyesítése körül fáradozik. Az az existenciájára. Jó alak ezenvilági a nemesség lett kikeresztelkedett zsidó alakja is, a ki minden áron ott akar érvényesülni, a hol nem akarják befogadni. A fővárosi zsuokat is olyan színekkel eseteli a szerző, valamint a pusztuló, saját könnyművésége által tönkrejött magyar birtokosok.

Mind ezek oly elemek a könyvben, a melyek igen nagy értéket jelentenek és a melyek fenyítik, hogy egy ritka képességekkel felruházott íróval van dolgunk, a kinek van annyi lelki tartalma, gondolata és érzése, hogy sikerrel haladhasson tovább. Várjuk is, hogy a sikeres kezdet után folytassa ilyen komolyan és ilyen biztatóan.

Emlékezés Potter Párol.

— Haláltának harmadikévesfordulója alkalmából. —

A ki valaha járt Hollandiában, okvetlenül meglátogatta Hágát (a hollandus neve „Gravenhage”) a németalföldi királyság s a külföldi követség székhelyét, az előkelő fény és élővilág tisztaság klasszikus városát.

lációra a fiatal asszonyok egymást kioktatták, minék következménye nem egy hírtelen, kriminális halálozás. S hogy ez így van, ezt nem csak én mondom, aki ily vidéken éveken át tartózkodtam, hanem szavaimat megerősítheti bármely orvosi, pécsi vagy síklősi járásbeli pap, tanító, jegyző. S mi a legfőbb baj: a rendszer lassanként feltról-feltra terjed, ugyanyira, hogy olyan községeiben, ahol néhány év előtt még a gyermekek zsuvtaját volt hangos az utca, most csak elvétve látni gyermekcsoporthot. Baranyában az egy-gyermekrendszer következménye a dologlatlanság, az erbtelenségen életmód s a magyarság szárazlaks hátramaradása a többi nemzetiségek mellett, mint ezt a születési, — s 1900. évi népszámlálási statisztika minden kételet kizáró módon igazol. A mi a valóban szegény gazdasági bizárlólag magyar eselődéséget illeti, kezdéretre legyen mondva, ennek körébe a métegy nem hatolhatott be, mit a nagy számban előforduló 4-8 gyermekes családok igazolnak. Ez a körülmény a napszaki kereset csökkenésére szükségessé váltában találja magyarázatát.

Az egy-gyermekrendszer az Ormánységben, de egyáltalában a református magyarság lakta területen már régibb keletű, míg a katolikus magyarság közt a kilencvenes évek második felében kezdett hatalmasan terjedni.

Szükséges e hajjal az illetékes hivatalos közegeknek alaposan foglalkozniok. Különösen a pappak és tanítónak van e téren valódi missziója mert — mit végül is hangsúlyozok — az egy-gyermekrendszer nem az elszegényedés, hanem az ingatlan vagyon egyházban tartásának, s ezzel kapcsolatban a vagyoni jólét, kényelem megzokasának következménye.

A kivágott ruháról.

— A pápa legújabb rendelkezése. —

Határozatlan újító szellemű papánk van. Megszámitta a nobis nominavit-ot. Egyszerűsítette a vátáláni életet. Azon dolgozik, hogy a vallásos szobrászat és festészet művészi lelkesültséggel. De a legmeglepőbb beavatkozása az, a melyet a női öltözékes dolgokban akar keresztülvinni. X. Piusnak a római diplomataik dőnyéhez a napokban inkézet levele ugyanis azt kövéléli, hogy a nők ama hivatalos fogadásokon és estélyeken, amilyenek prelátusok és bitorosok részvételével szerényebb dékolletage-t használjanak.

A női szeméremnek, az öltözékesben rejű szeméremnek problémája elsőségesztheti a lélekbuvárokat. Ez a esedéltes erény, mely olyan határozott, a míg a léleken lakozik, valóban elhomályosodik és kisse kompromittálódik, a mint külső nyilvánlansza gyantán a szövetek vastagságát és a szöknyák, s ruhaderékek szabását fogadja el.

Ahol az erkölcös tökéletesen tiszták, a ruházódás szeméremnek, hogy úgy mondjam, nincs árfolyama:

Igy például Finnországban, a legszülesebb nemzettel, családi körben vesznek gőzürdőt, az izűben rögtönzött fürdőkamrában. Ellenben Kínában a tulét nép kéjelgő képezele a női szeméret ama szerencsétlen his lábalkba helyezé, melyek összerakorra, megnyomorítva, hepyőzva elűnni iparkodnak, hogy a szemet ne sértsék. Franciaországban és a szomszéd államokban a

diában, legfőbb a budapesti Lipótúros előkelőségei látogatják a sheveningeni tengeri fürdőt s ezek aztán olykor-olykor be-néznek Hágába is. En az elnút nyarat Leidenben töltvén, minden héten benémetem Hágába s ilyenkor utam legelőbb mindig a Mauritsiusbe vitt. Az igazgatón Dr. A. Bre dius ismeri a világ összes kóptárát; hazánk-ban is többzör megfordult s a mi kevés műtkesünk nekünk Budapestben s itt-ott van az tövért-hégyere ismeri.

De nem róla akarok most írni, hanem arról a XVII-ik századbeli nagy hollandus festőről, Paulus Potterról, a kinek Maurits-nishiseli „Bikaborny” (Jonce Sier) című festménye a Rembrandt „Anatomiai leképek-je” mellett a legnagyobb vonzereje a hága muzeumnak.

Most volt, január 17-én, 250 esztendeje, hogy sirba tettek a nagy művészt, fiatalon, alig huszonkilenc esztendősen korában. Huszonkilenc esztendősen korában halhatatlan nével szállott a sirba, miként a mi nagy Petőfink, majdnem ugyanannyi idős korában. Mi lehetett volna mind a kettőjükből, ha meteoriként le nem hullottak volna a művészet tündérlő égéről?

A hollandusok aranykorának, a XVII-ik századnak, fényes művészi seroében senki sem, a ki rövidébb idő alatt emelkedett volna fel a legnagyobbak közé. Rembrandt 63 évet élt, Bol 64-et, Ruysdael 64-et, Dou 62-ét, Van Dyk 42-ét, Van der Helst 59-et, Jan Steen 53-at, Rubbens 63-at, Ostade 75-öt, Teniers 80-at, az idős Van de Velde 82-öt. Frans Hals meg éppen 85 esztendő! Mennyivel kevesebb idő jutott Potternek a fejfedésre és emelkedésre! És mégis kifejlődött teljesen és felemelkedett az emberiség elrhétek legmagasabb fokig, a földi halhatatlanság fokig.

Még inkább szemünkbe tűnik Potter művészi nagysága, ha meggondoljuk, hogy rövid élete folyamán 120 festményvel gazdagította a világot, a melyek most a legkiválóbb gyűjteményeknek irygtel dicsékvései.

leghevesebb erkölcsebíróknak se tanácsalom, hogy bátár vonjon a nők öltözékesének egyszerűségé tekintetében. Ez váltakozik az északok és a nap órái szerint. Augusztusban és vilagos nappal a lábszár-erkölcösök a tőrd fölöttig; de az a nő, aki tengerparton kivágott ruhában jelenik meg, lefokozza magát. Ellenben jaj annak, aki télen, estü tizenegy óra útésekor a meztelen bokáját mutatja! A szemérem ilyenkor atul jelentkezik; fűnt eltűnik és neveltségessé válik az a nő, aki derekának kirágásában nem nyújt elégséges mutatót korlátsának abból, amit Victor Hugo „szeményi agyag-”-nak nevez. . . Vajjúk meg, hogy ez a következetlenség netovábbja és hogy ama keleti nőnek igaz volt, aki Renau társaságában egy előkelő hában vett részt és azt a roményit fejtette ki, hogy az estly egy his orgiával fog végzödni. A keleti ember logikusabb, mindn kettös zár alatt tartja, vagy pedig, ha megengedi, hogy sétálni menjenek, előzögg jól becsomagolja, zserkőkötél választja át ötet, hogy aljainkúbb semmi se látszassék. . . Ez a kvekerek nézete is, a kik tiltakoznak a női hajók kitárása ellen, s csakis a kezekre és arcra nézve tesznek kivételt. Sterling asszony, — egy nem réghen elhunyt angol énekesnő — kvekernő létere vonatkozólt Viktoriá királynő előtt másként, mint magyaranyúl ruhában énekelni, s a kedvéért el kellett tekinteni a szigorú elikett-tel, mely az udvarnál a dekolletált ruhát rja elő.

Tehát a női öltözék szeméremességének, hogy a jogika kedveléül kielégíthessé, vagy lélekesletlen, vagy semmisenek kellene lenni. Az igazat megvallva, nem tudom biztosan, hogy a modern nő hajlandó lévén a tudományos szellem haladásával a hagyományokat megtagadni, szeméremes e példánl Bernaridin de Sant-Pierre Virginiájának módjára, vagyis annyira, hogy inkább vídbe öntse magát, semhogy öltözékét egyszerűsítend. A jelenkor szeggyőgdődjé és sebszetséje, — hogy csak ezeket említssem — rettenetesen tökéletesíti azt a parancsnok, vak érzést, melyely a hajdani hőlygek díszöltözékét maguknak. . . Ebből az éberről kezdik, hogy a ruházódás szeméremessége mindinkább oda hajlít, hogy azt hőlygeink olyan szokásnak tekintik, melynek csak megzokasóbó veit magukat alá, de amelynek öntvényes éj hagyományosan elfogadott természetét nagyon jól ismerik. . .

E hőlygűség hatása kettös: má már a moralisták nem igen tiltakoznak a kivágott ruhák ellen, viszont a nagyvilági körökben a tulzott decolletage esetei feletle ritkák. Jégyezük meg, hogy ez nem mindig volt így, hogy a tizenhetedik és tizennyolcadik században, — még a únkienlencziki kezdésben is — nagyon gyakran megörténít, hogy az eseményi agyag- tuiságosan duzzadó megjelölés fölkellette a tisztességes emberek haragját. Ismeretes, hogy a Dauphin egy korty bort hőkötött egy kivágott derek nyúlásba, mely tulajdos kitértésével meglátrafoltolást közelebb napjánkhoz, a fiatal Rasgynan, a mikor még nem volt szerzetes, egykor egy fűrt hőlyg mellett ülte az ebédét, annyira felháborított szomszéd-nője decolletageján, hogy egyetlen talatot se birt emni. A hőlyg nyájában kérdezte: „Ninos étvágya, uram?” Mire ő így felelt: „Eis ének, hásszszony-ninos szemérem?”

Manapság, ugyebár, nem igen ésszene elkepzelni a Bossnet korában 65 hitszónokok dírgedelmeit! A Dauphin meglátrafoltolását, és a későbbi Ravignan atya és sziszavágását? . . . A mai nők, a kik vállalás szoborserű szépségével díszelkedhetnek, nem mutogatják azokat se jobban, se többször mint a többiek. Egyetlen alkalmat magukat a dratának, a mely, ily módon, egyre szélesebbé válik. A szabad és varrodó a pápa, óhajts engedelmese segítővé szegődnek: azt engallják megrendelőiknek, hogy különösen

hanem mint iránymunka érdemel különös figyelmet és nagy elismerést. Egyéb érdekes részletek is vannak a regényben. Nagy kézzelkészséggel és valódiság genialitással ír le többek közt egy hőlyget, aki abból huz hasznot, hogy a társadalmi osztályok egyesítése körül fáradozik. Az az existenciájára. Jó alak ezenvilági a nemesség lett kikeresztelkedett zsidó alakja is, a ki minden áron ott akar érvényesülni, a hol nem akarják befogadni. A fővárosi zsuokat is olyan színekkel eseteli a szerző, valamint a pusztuló, saját könnyművésége által tönkrejött magyar birtokosok.

Mind ezek oly elemek a könyvben, a melyek igen nagy értéket jelentenek és a melyek fenyítik, hogy egy ritka képességekkel felruházott íróval van dolgunk, a kinek van annyi lelki tartalma, gondolata és érzése, hogy sikerrel haladhasson tovább. Várjuk is, hogy a sikeres kezdet után folytassa ilyen komolyan és ilyen biztatóan.

Emlékezés Potter Párol.

— Haláltának harmadikévesfordulója alkalmából. —

A ki valaha járt Hollandiában, okvetlenül meglátogatta Hágát (a hollandus neve „Gravenhage”) a németalföldi királyság s a külföldi követség székhelyét, az előkelő fény és élővilág tisztaság klasszikus városát.

A hollandusok aranykorának, a XVII-ik századnak, fényes művészi seroében senki sem, a ki rövidébb idő alatt emelkedett volna fel a legnagyobbak közé. Rembrandt 63 évet élt, Bol 64-et, Ruysdael 64-et, Dou 62-ét, Van Dyk 42-ét, Van der Helst 59-et, Jan Steen 53-at, Rubbens 63-at, Ostade 75-öt, Teniers 80-at, az idős Van de Velde 82-öt. Frans Hals meg éppen 85 esztendő! Mennyivel kevesebb idő jutott Potternek a fejfedésre és emelkedésre! És mégis kifejlődött teljesen és felemelkedett az emberiség elrhétek legmagasabb fokig, a földi halhatatlanság fokig.

Még inkább szemünkbe tűnik Potter művészi nagysága, ha meggondoljuk, hogy rövid élete folyamán 120 festményvel gazdagította a világot, a melyek most a legkiválóbb gyűjteményeknek irygtel dicsékvései.

Potter 1625-ben november 20-án született Enkhuiszenben. Életéről szerint a festő

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései.

1904. január 23.

A) Árutőzsde.

I. Gabonaművek. — Árak készpénzben 50 kilogrammonként.

a) Ké-zárú.

A minőségi súly hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns for Buza (76, 77, 78, 79, 80, 81) and rows for various types of wheat and grain.

Table with columns for Szarmazás, nem és minőség and rows for various types of flour and grain products.

Table with columns for Szarmazás, nem és minőség and rows for various types of oil and fat products.

Table with columns for Szarmazás, nem és minőség and rows for various types of sugar and other products.

Table with columns for Szarmazás, nem és minőség and rows for various types of other goods.

Table with columns for Szarmazás, nem és minőség and rows for various types of other goods.

Table with columns for ÉRTÉKPAPIROK and rows for various types of bonds and securities.

Table with columns for ÉRTÉKPAPIROK and rows for various types of bonds and securities.

Table with columns for ÉRTÉKPAPIROK and rows for various types of bonds and securities.

Table with columns for ÉRTÉKPAPIROK and rows for various types of bonds and securities.

Table with columns for ÉRTÉKPAPIROK and rows for various types of bonds and securities.

Table with columns for ÉRTÉKPAPIROK and rows for various types of bonds and securities.

HUSVÉTI AJÁNDÉKUNK.

— A legjobb szindarabok. —

Az a támogatás, amelyvel olvasóink tábora évek hosszú sora óta megtisztelt bennünket, kötelességünké teszi, hogy mindig a tőlünk telhető legnagyobb figyelemmel legyünk olvasóink iránt. Es mi igyekszünk is mindjobban megfelelni annak a várokozásnak, amelyvel a művelt uri közönség velünk szemben méltán lehet. Ehhez képest most is új meglepetésről gondoskodunk és előre bejelentjük, hogy április elejére,

husvételre, új diszművet

készítünk elő az előfizetőink számára. Olyat, a mely a művelt magyar közönséget bizonyára nagyon fogja érdekelni: az egész

színházi év meglepetéseit

adjuk közre. A mit a főváros összes színházaiban a téli szezonban már előadtak és a szezon további folyamán még előadnak, mindabból kiválasztjuk a

legnagyobb sikerű szindarabokat,

minden színház műsorából egyet, a legjobbat és azokat ebben a diszműben kiadjuk egész terjedelmükben

előfizetőink számára. A Nemzeti Színház, Népszínház, Vigszínház, Király-Színház, Magyar Színház és a M. kir. Opera egy-egy chef d'oeuvre-jének teljes szövege lesz tehát ez albumban. Az operaház és az énekes színházak darabjaiból azonkívül benne lesznek a kötetben a legsikerültebb áriák kottái is, továbbá művészi kivitelű képben ama szindarabok összes szereplői.

Ezt tervezzük mi most s husvétel reggelén ezt a művet minden előfizető megkapja. Ezzel a kedveskedéssel is le akarjuk róni a közönség iránt hálánkat egyre fokozódó támogatásáért.

Az EGYETÉRTÉS kiadóhivatala IV., VÁRMEGYE-UTCA 11.